

سیر مطالعاتی
تاریخ اسلامی

www.ketab.ir

تهیه و تنظیم:

جمعی از اساتید

زیر نظر استاد مهدی پیشوایی

عنوان و نام پدیدآور : سیر مطالعاتی اخلاق اسلامی / تهیه و تنظیم جمعی از اساتید و پژوهشگران دانش اخلاق اسلامی.

مشخصات نشر : قم: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری : ۳۴۶ ص.

شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۶۱۶۲۳۴-۷

وضعیت فهرست نویسی : فیا

موضوع : اخلاق اسلامی

موضوع : Islamic ethics

شناسه افزوده : مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه

رده بندی کنگره : BP۲۴۷/۸

رده بندی دیویی : ۲۹۷/۶۱

شماره کتابشناسی ملی : ۶۲۴۴۲۵

سیر مطالعاتی

تاریخ اسلام

به سفارش:

دفتر امور فرهنگی معاونت تهذیب حوزه های علمیه

تهیه و تنظیم: جمعی از اساتید زیر نظر استاد مهدی پیشوایی

ناشر: مرکز مدیریت حوزه های علمیه

نوبت چاپ: دوم، بهار ۱۴۰۲

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۱۶۲۳۴-۷

نشانی: قم، انتهای بلوار پیامبر اعظم (عج) (جمکران)، مجتمع دارالولاية، معاونت تهذیب و تربیت حوزه های علمیه
www.tahzb-howzeh.ir

۱۵۰۱

انتشارات: ۰۲۵-۲۷۷۲۵۵۲۷

مؤسسه انتشارات حوزه‌های علمیه

تلفن تماس: ۰۲۵-۲۷۷۴۵۲۷۲-۲۷۷۲۰۸۶۰

نشانی: فروشگاه اینترنتی

www.NashreHowzeh.ismc.ir

نشر حوزه در اپنا و اینستاگرام

@Nashre_Howzeh

فهرست مطالب

۷.....	مقدمه
۱۱.....	معرفی کلی مراحل سیر مطالعاتی تاریخ اسلام
۱۲.....	سیر مطالعاتی دوره مقدماتی
۱۴.....	سیر مطالعاتی دوره متوسطه
۱۶.....	سیر مطالعاتی دوره پیشرفته
۲۳.....	کتابشناسی دوره مقدماتی
۵۱.....	کتابشناسی دوره متوسطه
۹۳.....	کتابشناسی دوره پیشرفته

مقدمه

تاریخ، یکی از شاخه های علوم انسانی است و تاریخ اسلام نیز یکی از علوم اسلامی به شمار می رود. تاریخ اسلام همچون علوم دیگر، تعریف خاص دارد؛ سیر تحول دارد؛ دارای مبانی، روش، مکتب و شاخه هایی است و مانند هر علم دیگر پرچم داران و تأثیرگذارانی داشته است. از زمان شکل گیری تاریخ نویسی اسلامی تاکنون هزاران کتاب در زمینه تاریخ اسلام تألیف شده است؛ اما جایگاه منابع اولیه و قدیمی، همچنان محفوظ است و شناخت آن منابع و مؤلفان آن از الزامات بهره مندی از تاریخ است. بنابراین آنچه گفته شد، تاریخ، همچون هر علم دیگر، نیازمند استاد و آموزش است و کسی بدون طی دوره آموزشی و استفاده از محضر استادان این علم نمی تواند به مرحله تخصص برسد.

بدین منظور چندین سال است که تاریخ اسلام یکی از دروس رسمی حوزه های علمیه شده است و رشته تخصصی تاریخ همچون سایر رشته ها در حوزه علمیه دایر است و طلاب علاقه مند، در این دوره شرکت دارند. و

تعدادی نیز در مقطع سطح دو و سه فارغ التحصیل شده‌اند.

اما چنان‌که روشن است شرکت در این دوره‌ها برای همه مقدور نیست. روحانیون محترم مقیم بلاد و شهرها و روستاها و نیز کسانی که از لحاظ سنی واجد شرایط نیستند از شرکت در این دوره‌ها محرومند در حالی که بسیاری علاقه‌مندند از طریق مطالعه آزاد، با تاریخ اسلام و تشیع آشنا شوند و به نظر می‌رسد که در این حد نیز لازم است از تجارب و راهنمایی‌های استادان فن بهره‌مند شوند.

از این رو معاونت تهذیب حوزه‌های علمیه با استفاده از نظر گروهی از استادان تاریخ در حوزه علمیه، سیر مطالعاتی پیشنهادی در تاریخ اسلام (وشاخه‌های مرتبط) را به صورت آسان به مشکل و از عمومی به تخصصی تنظیم کرده که به پیوست ارائه می‌شود.

البته اگر تعدادی از کتاب‌های مشابه در این سیر نیامده، به معنای نفی ارزش آنها نیست، بلکه به لحاظ ضرورت اختصار، به ارائه تعداد محدودی بسنده شده است؛ با این امید که همین مقدار، نظر علاقه‌مندان را تأمین کند و با مطالعه منابع پیشنهادی، با کتاب‌های دیگر نیز آشنا شوند.

گفتنی است منابع معرفی شده، از میان آثار موجود است و ممکن است در آینده آثار بهتری نیز منتشر شود که در بازنگری‌های بعدی معرفی خواهند شد.

در پایان از اساتید محترم حجج اسلام والمسلمین آقایان مهدی پیشوایی، محمد هادی یوسفی غروی، دکتر محمد رضا جباری، دکتر

حامد منتظری مقدم، دکتر حسین حسینیان مقدم، دکتر محمد رضا هدایت پناه، دکتر غلامحسین محرمی، دکتر حمید رضا مطهری، و آقایان دکتر سید حسین فلاح زاده، و دکتر نعمت الله صفری (دامت توفیقاتهم) که ما را در تهیه و تنظیم این مجموعه یاری نمودند تقدیر و تشکر می‌کنیم همچنین از همکاران عزیز حجج اسلام سید محمد نصیحت کن، محمود مقدمی، عبدالعلی پناهی، حمیدرضا پور یحیی و علی نعمتی که در پی گیری و به نتیجه رساندن این کار سهم داشتند نیز تقدیر و تشکر می‌کنیم. و منتظر پیشنهادهای و نظریات تکمیلی صاحب نظران هستیم تا فهرست موجود، کامل تر و مورد استفاده علاقمندان قرار گیرد.

والحمد لله رب العالمین

هادی حسین خانی
معاون تهیه جزوه های علمیه

WWW.KETAB.IR